

Dosar nr.

ROMÂNIA
TRIBUNALUL BUCUREȘTI
SECȚIA A-VI-A CIVILĂ
ÎNCHEIERE
Ședința publică din data de 18.01.2024
Instanța compusă din:
PREȘEDINTE:
JUDECĂTOR:
GREFIER:

Pe rol se află judecarea cererii de apel, formulate de apelanta – pârâtă ..., împotriva sentinței civile nr. ..., pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București, în dosarul nr. ..., în contradictoriu cu intimata – reclamantă ... și intimatul – intervenient forțat ..., cauza având ca obiect pretenții.

La apelul nominal făcut în ședință publică a răspuns intimata-reclamantă ..., lipsă fiind apelanta-pârâtă și intimatul – intervenient forțat

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează:

- Procedura de citare este legal îndeplinită;
- Intimata-reclamantă a depus punct de vedere.

Instanța acordă cuvântul cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Intimata-reclamantă, prin reprezentant convențional, arată că nu se impune sesizarea ICCJ având în vedere că valoarea reparațiilor și implicit a despăgubirii, se stabilește pe baza unor sisteme de evaluarea specializate, astfel că nu poate fi vorba despre un caracter subiectiv al acesteia.

Intimata-reclamantă, prin reprezentant convențional, solicită să se aibă în vedere dispozițiile art. 4 alin.1 din Legea nr.21/1996 conform cărora prețurile se stabilesc pe baza cererii și a ofertei. Faptul că unitatea reparatoare își poate utiliza propria operă de manopera corespunde principiului libertății economice și al liberei circulații a serviciilor.

De asemenea, se solicită a se avea în vedere Decizia Curții Constituționale nr.119/16.03.2023 din care rezultă că dispozițiile art.14 din Legea nr.132/2017 reprezintă o dispoziție clară, precisă și previzibilă, motiv pentru care apreciază că nu se impune sesizarea ICCJ.

Instanța reține cauza în pronunțare.

TRIBUNALUL,

Analizând actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

I. Scurt istoric al situației de fapt:

Prin Sentința civilă nr. ... din data de ..., pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București, instanța a admis cererea reclamantei ... formulată în contradictoriu cu pârâta ... și intervenientul – forțat ..., sens în care a obligat pârâta să plătească reclamantei suma de 1.021,98 lei, reprezentând despăgubiri, la care se adaugă penalități de întârziere de 0,2%/zi, calculate la valoarea debitului restant, de la data de 22.12.2021, până la data achitării debitului, precum și suma de 454 lei, reprezentând cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut, în esență, următoarele:

În fapt, la data de 12.11.2021 a avut loc un accident de circulație în care au fost implicate autoturismul înmatriculat sub nr. ..., condus de către intervenientul forțat ..., și autoturismul înmatriculat sub nr. ..., condus de către persoana păgubită,

Conducătorii auto ale celor doua autoturisme au încheiat constatarea amiabila de accident, prin care a fost stabilita vinovăția intervenientului forțat pentru producerea accidentului, acesta la ieșirea dintr-o parcare lovind celălalt autoturism care era staționat (f.55).

Autoturismul condus de intervenientul forțat avea încheiată asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto la societatea pârâtă, astfel cum rezulta din polița de asigurare valabilă de la data de 17.08.2021 pana la data de 16.08.2022 (f.11).

La data de 18.11.2021 parata a întocmit formularul de constatare a daunelor in dosarul de dauna (f.14).

Reclamanta a efectuat devizul reparațiilor pentru autoturismul înmatriculat sub nr. ... condus de persoana vinovata și a emis factura fiscală nr.... (f.15-17).

La data de 24.11.2021 persoana păgubită a transmis paratei cererea de despăgubire în cuantum de 4108,75 lei, din care 3692,25 lei, reprezentând costul reparațiilor și 416,5 lei contravaloare închiriere mașina (f.19, 20), iar, la data de 26.11.2021, aceasta din urma a emis adresa prin care i-a răspuns, în sensul ca tariful de manopera în cuantum de 350 lei + TVA/ora depășește cu mult tarifele aplicate de reprezentanții/dealerii de marca zonali, este exagerat în raport cu preturile de referință pe piață și reprezintă un abuz de drept, astfel încât parata va despăgubi pentru efectuarea reparației suma de 2.670,27 lei, calculata în același sistem de specialitate, fără a se interveni asupra setărilor de baza ale acestuia cu un tarif de manopera de 124 lei + TVA/ora, acesta fiind calculat prin media tarifelor practicate de reprezentantele Volkswagen, iar serviciul de închiriere va fi propus la plata cu suma de 228,78 lei, conform tarifului mediu practicat de entități autorizate și statistici realizate de BAAR pentru o clasa similara, urmând ca dosarul sa fie înaintat la plata cu suma de 2.899,05 lei (f.45-47).

La data de 24.11.2021, persoana păgubită, ..., a încheiat cu reclamanta contractul de cesiune de creanță, având ca obiect dreptul de creanță asupra paratei în valoare de 3692,25 lei (f.21, 22).

La data de 22.12.2021 parata a achitat reclamantei numai suma de 2670,27 lei reprezentând partea recunoscuta din prejudiciul ce consta în repararea autoturismului avariat (f.18).

Prin întâmpinare parata a contestat contravaloarea orei de manopera, susținând ca în mod abuziv reclamanta a facturat ora de manopera cu 350 lei + TVA, în condițiile în care valoarea acesteia era de 124 lei + TVA, prin raportare la costul mediu practicat de unitățile reparatoare în piață.

În privința stabilirii valorii reparației, instanța a constatat că sunt aplicabile în cauza prevederile art. 22 alin.1 din Lg. nr.132/2017 conform cărora *despăgubirea se stabilește și se plătește în conformitate cu prevederile art.14 [...]*, iar în art.14 alin.3 din Lg. nr.132/2017 se prevede ca *valoarea reparației se stabilește folosind sistemele de evaluare specializate sau prin documente emise în condițiile legii* în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată.

Rezulta deci ca prevederile art.14 alin.3 din Lg. nr.132/2017 se refera în mod particular la valoarea reparației autovehiculului avariat, în timp ce dispozițiile art.22 alin.2 se refera în mod generic la prejudiciile produse bunurilor, ceea ce înseamnă ca acestea din urma fac trimitere la alte prejudicii decât cele generate de avariarea autovehiculului, pentru care dispozițiile legale au prevăzut un mod de calcul specific în conținutul art.14 alin.3.

O interpretare contrara, în care s-ar da eficiența dispozițiilor art.22 alin.2 din Lg. nr.132/2017 pentru a stabili valoarea reparației autovehiculului avariat, astfel cum susține partea, ar determina aplicarea textului general ce reglementează „prejudiciile produse

bunurilor” cu consecința înlăturării aplicării textului special ce se refera la „valoarea reparației”, deoarece în mod evident cele două formulări nu se pot referi la același prejudiciu.

În art.14 alin.3 din Lg. nr.132/2017 se prevede că pentru determinarea valorii reparației se folosesc sistemele de evaluare specializate sau documentele emise în condițiile legii, cu mențiunea că “unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată”.

Prin urmare stabilirea de către reclamanta a contravalorii reparației prin raportare la propria valoare a orei de reparație nu reprezintă un abuz, astfel cum a susținut parata, ci o aplicare a prevederilor legale în această privință, fiind depusă la dosar factura fiscală emisă de reclamanta în cuantum de 3692,25 lei, care înglobează și costul manoperei.

Instanța a constatat că în cauza sunt întrunite elementele constitutive ale răspunderii civile delictuale prevăzute de dispozițiile art.1357 C.civ. și anume: intervenientul forțat a săvârșit o faptă ilicită prin încălcarea regulilor de circulație, a existat un prejudiciu adus persoanei vătămate, a fost stabilită vinovăția intervenientului prin constatarea amiabilă a accidentului, precum și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu care există și nu a fost contestată de către vreuna dintre părți.

Având în vedere că în temeiul dispozițiilor art.1568 C.civ. dreptul de creanță al persoanei prejudiciate împotriva asiguratorului a fost transmis în favoarea reclamantei la data de 24.11.2021 prin contractul de cesiune de creanță, instanța a constatat că în temeiul dispozițiilor art.2223 C.civ. paratei, în calitate de asigurator RCA al intervenientului forțat vinovat de producerea accidentului, îi revenea obligația de plată integrală a despăgubirii prevăzute de dispozițiile art.11 alin.2 lit. c din Lg. nr.132/2017, art.24 alin.4 din Norma nr.20/2017 emisă de Autoritatea de Supraveghere Financiară.

În privința penalităților solicitate de către reclamanta, conform art. 21 alin. 5 din Legea nr. 132/2017, întrucât parata a diminuat nejustificat despăgubirea cu suma pe care nu a plătit-o reclamantei, a fost admisă cererea și a fost obligată parata ... să plătească reclamantei suma de 1021,98 lei, reprezentând despăgubiri, la care se vor adăuga penalizări de 0,2% pe zi de întârziere, calculate la valoarea debitului restant, de la data de 22.12.2021 până la data de achitării debitului

La data de 21.12.2022, pe rolul acestei instanțe a fost înregistrată, sub nr. ..., cererea de apel formulată de apelanta – pârâtă ... în contradictoriu cu intimata – reclamantă ... și intimatul – intervenient ..., prin care aceasta a solicitat admiterea căii de atac și schimbarea sentinței civile atacate, în sensul respingerii cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

În motivarea căii de atac, apelanta a precizat că devizul întocmit de intimata – reclamantă cuprinde o valoare abuzivă a orei de manoperă. În acest sens, în lumina dispozițiilor art. 2 lit. h) din Norma ASF nr. 20/2017, art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, coroborat cu art. 22 din Norma ASF nr. 20/2017, valoarea reparației se stabilește conform sistemelor de evaluare specializate, pentru că pentru ora de manoperă reglementarea să pornească de la buna-credință a unităților reparatoare.

Contrar interpretării instanței, se apreciază că legea limitează valoarea reparației conform Sistemelor de evaluare specializate, iar completarea normei legale speciale cu dispozițiile generale prevăzute de Codul civil, limitează abuzurile din domeniul asigurărilor.

Valoarea reparației, inclusiv a orei de manoperă, este limitată la valoarea rezultată din Sistemul de evaluare specializat ce cuprind prețurile cu adaos comerciale practicate de către producătorii și importatorii autorizați ai pieselor noi de origine – reprezentând o evaluare legală obligatorie a reparației.

Din perspectiva art. 1534 Cc.vi., se consideră că prețul mediu este accesibil oricărui cumpărător prudent și diligent, iar delictul civil al unei persoane nu poate constitui o sursă de îmbogățire fără justă cauză.

Fiind un preț abuziv în contextul prețurilor de referință practicate de unitățile reparatoare pentru reparația unui autovehicul similar, diferența de despăgubire este contestată de către apelantă, întrucât nu reprezintă costul real de readucere a vehiculului la starea anterioară producerii evenimentului.

Se arată că nu se poate accepta orice valoare a reparației, așa cum ar rezulta din motivarea primei instanțe.

Costul cerut este supradimensionat și, prin aceasta, este considerat ca reprezentând un abuz de drept, fiind incidente prevederile art.15 C.civi.

Intimata – reclamantă a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea căii de atac, ca neîntemeiată.

În motivare, în esență, aceasta a arătat că prevederile legale în materia asigurărilor sunt clare, sens în care unitatea reparatoare are dreptul să utilizeze propria oră de manoperă și nu este obligată să accepte un cost al orei de manoperă agreat de asigurător. Legea nu limitează o valoare a reparației, stabilită conform sistemelor de evaluare specializate. În acord cu dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, unitatea service este îndrituită să perceapă orice tarif pe ora de manoperă, evident fără a antama tărâmul îmbogățirii fără justă cauză, dar și limita abuzului de drept.

Intimata a precizat că nu se poate impune persoanei prejudiciate să facă un studiu de piață înainte de a alege entitatea autorizată unde să repare autoturismul avariat.

Totodată, sistemul de evaluare specializat are rolul de a ghida procesul de reparație, dând posibilitatea și legalitatea unității reparatoare de a opera modificări în sistemul Audatex, respectiv DAT (ambele sisteme agreate de asigurători, ce reprezintă soluții IT pentru sectorul asigurărilor și domeniul auto care permit soluționarea eficientă a daunelor și estimarea precisă a costurilor de reparație), se observă că din însăși normele indicate de către societatea pârâtă nimic nu împiedică unitatea reparatoare să modifice aspecte din aceste sisteme.

Intimata apreciază că nu i se poate imputa abuzul de drept, în condițiile în care practicarea propriilor prețuri, diferite de prețurile indicate în piață reprezintă o manifestare a economiei de piață și a libertății economice, statuate prin art. 135 din Constituție.

În acest sens, a precizat că nu sunt incidente referitoare la abuzul de drept, dat fiind faptul că nicio dispoziție legală nu îngrădește posibilitatea persoanei prejudiciate de a se adresa oricărei unități reparatoare, indiferent de tariful pe ora de manoperă practicată. Din contra, în ipoteza propusă de apelanta – pârâtă, pentru a se asigura de repararea în totalitate a cheltuielilor cu repararea vehiculului, persoana prejudiciată s-ar vedea nevoită să se adreseze numai unor anumite unități reparatoare, respectiv acelor care practică un tarif de închiriere apreciat (în mod unilateral) de asigurător ca fiind cea care corespunde unei valori medii. Or, o asemenea consecință este contrară principiului liberei concurențe ce caracterizează economia de piață.

La termenul de judecata din data de 14.12.2023, din oficiu, instanța a pus în discuția părților, în temeiul art. 519 C. proc. civ., sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

„În ce măsură articolul art. 14 din Legea nr. 132/2017 trebuie interpretat în sensul că, atunci când a fost reparat autovehiculul și se depun facturi de reparații emise de unitatea service, valoarea despăgubirii trebuie să fie stabilită la valoarea rezultată din aceste facturi sau, dimpotrivă, și într-o astfel de situație, instanța trebuie și poate aprecia asupra caracterului justificat sau rezonabil al pretențiilor întemeiate pe aceste facturi prin raportare la prețul mediu al pieței”.

Instanța a amânat judecarea cauzei la data de 18.01.2024, pentru a acorda posibilitatea părților să depună un punct de vedere cu privire la necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în interpretarea art. 14 din Legea nr. 132/2017.

II. În ceea ce privește punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept, Tribunalul reține următoarele:

La data de 10.01.2024, la dosarul cauzei a fost înregistrat punctul de vedere cu privire la necesitatea sesizării ÎCCJ, formulat de intimata – reclamantă, prin care a arătat instanței că nu apreciază oportună sesizarea ÎCCJ, având în vedere faptul că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată, în acord cu principiul libertății economice și al libertății circulației serviciilor.

În acest sens, intimata a arătat că despăgubirea se determină cu ajutorul unor sisteme de evaluare specializate, acestea reprezentând un punct de pornire, de evaluare estimativă a daunelor, luându-se în calcul piese și materiale noi care pot fi utilizate legal în procesele de reparație, la care se adaugă manopera aferentă reparației și operațiunile necesare, din punct de vedere tehnic și tehnologic, conform tehnologiei producătorului.

Nici societatea de asigurare și nici instanța de judecată nu pot impune prețuri de reparații, având în vedere atât dispozițiile prevăzute de Legea nr. 21/1996, care stabilesc că tarifele serviciilor se determină în mod liber prin concurență, deci este la libera apreciere a prestatorului de servicii, cât și Legea nr. 132/2017, care stabilește, pentru decontare, doar necesitatea dovedirii, prin depunerea documentelor justificative, costurile privind serviciile de reparații.

Din moment ce legiuitorul a înțeles să reglementeze libertatea unei astfel de piețe comerciale și nu a restricționat sau limitat în vreun fel modalitatea de stabilire a prețurilor, o astfel de ingerință nu este permisă, indiferent de la cine provine.

De asemenea, intimata a arătat că, prin încheierea contractului de asigurare, care este esențialmente aleatoriu, asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus, totodată și la riscul unei pierderi, iar existența și întinderea acestuia depind de hazard, adică de un eveniment viitor și incert.

Asigurătorul RCA are obligația de a despăgubi partea prejudiciată în urma accidentului produs prin intermediul vechiului asigurat, potrivit pretențiilor formulate în cererea de despăgubire, dovedite prin orice mijloc de probă, fără a se depăși limitele de răspundere prevăzute în contractul RCA, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2017 și în condițiile în care evenimentul asigurat s-a produs în perioada de valabilitate a contractului RCA. Totodată, astfel cum rezultă din art. 19 alin. (12) și (13) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, soluțiile tehnice finale de remediere a avariilor se stabilesc de către unitatea reparatoare, în acord cu documentația tehnică din manualul de reparație al producătorului auto și sunt acceptate de către persoana prejudiciată.

Prin Decizia nr. 119/16.03.2023, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I nr. 656/17.07.2023, Curtea Constituțională a României a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, aspect care evidențiază caracterul clar, previzibil și predictibil al normei criticate.

Intimata apreciază că textul de lege criticat este redactat într-o manieră clară, lipsită de orice echivoc, de natură să satisfacă criteriile de claritate, precizie și previzibilitate pe care normele juridice trebuie să le îndeplinească, evidențiind explicit cele două modalități de cuantificare a despăgubirilor datorate de asigurător și anume, prin folosirea sistemelor de evaluare specializate (Audatex, Autovista, DAT, GT Motive) și prin documente emise în condițiile legii, în care unitatea reparatoare își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată. Prin urmare, din perspectiva conținutului său normativ, reglementarea de lege criticată este clară, sub aspectul caracterului neechivoc al obiectului reglementării, precisă, sub aspectul soluției legislative alese și al limbajului folosit și previzibilă, sub aspectul scopului și al consecințelor pe care le antrenează.